

Nederlands Wijngilde

Utrecht

Hongaarse Proeverij

Met dank aan:

De wijnschrijver Robert Smyth

andereWijn.nl

Presentatie: Ilse Swank-Kornmann Rudi

Hongarije & Wijnen

Beeld: Robert Smyth

Oude pers; Eger winery

- Wijntraditie sinds Romeinse tijd
- Belangrijke regio's: Tokaj, Eger, Villány
- Klimaat, terroir, rivieren en meer
- Fris wit-*fehér bor*, oranje wijn-, krachtig rood-*vörös bor* en edelzoet
- Bekend om Tokaji-Aszú

Kaart van Hongarije met wijngebieden

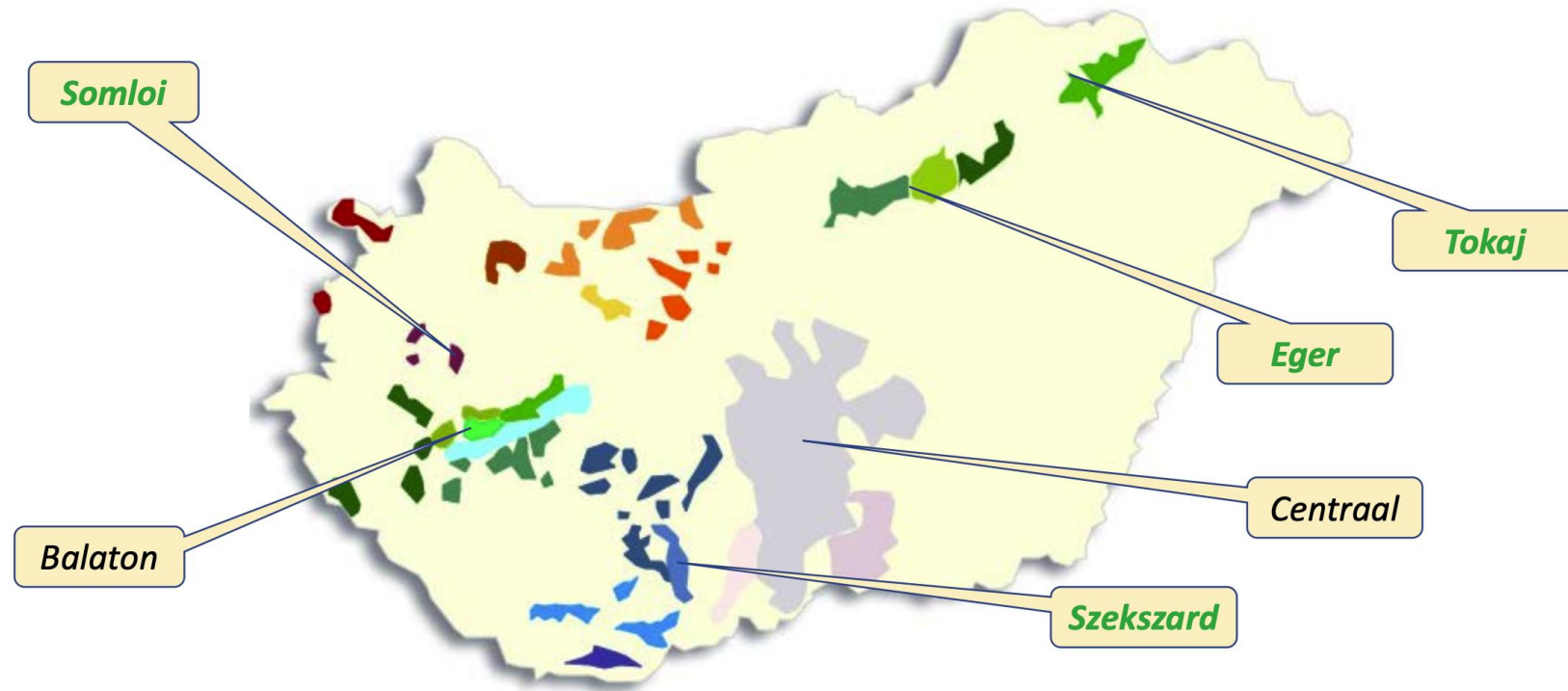
- Sopron
- Somló
- Ászár-Neszmely
- Mór
- Tolna
- Bükkalja
- Eger
- Szekszárd/ Villány-Siklos
- Pécs
- Balaton
- Tokaj
- Pannonhalma
- **Oninteressante
Bulkwijnen**
- **Oninteressante
Bulkwijnen**
- **Oninteressante
Bulkwijnen**

Grote wijnregio's in Hongarije

Interessante wijngebieden zijn:
Somloi, Tokaj, Eger, Szekszárd en Balaton

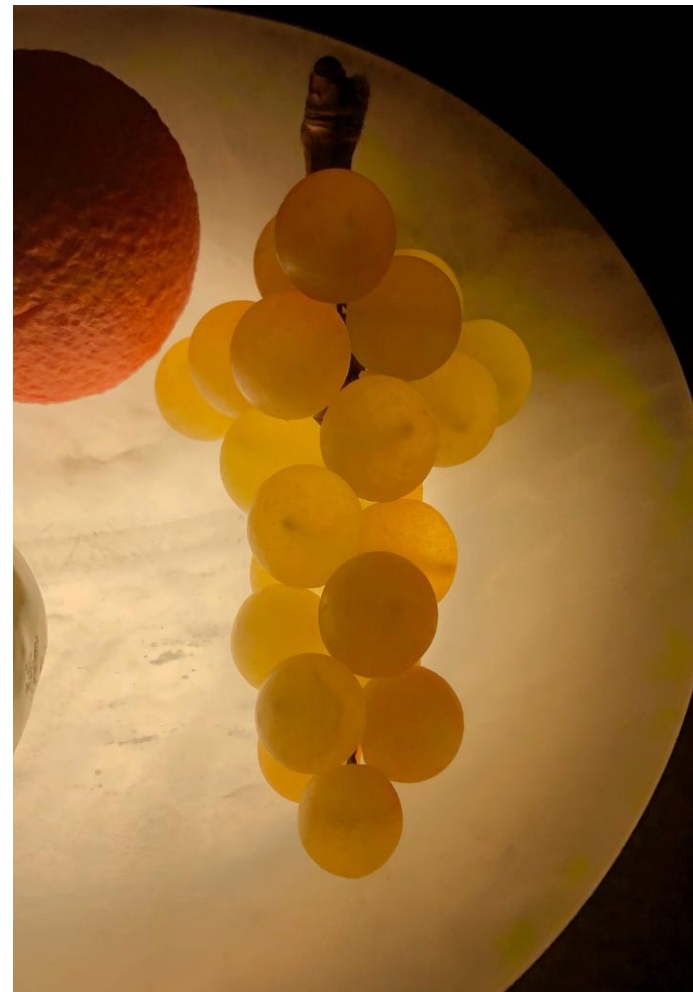

Inheemse druiven

Er groeien veel onbekende typische Hongaarse wijnrassen. Meer dan 100 aangeplant in 22 wijndistricten.

Witte druiven:	Rood druiven :
Furmint – hoge zuren	Kadarka: (vatbaar voor ziektes) licht & kruidig
Olasz Rizling: Meest aangeplant rond Balatonmeer	Kékfrankos – structuur
Irsai Olivér: Zeer aromatisch en muskaat-achtig; populair als frisse zomerwijn.	Menoir
Sargamuskotaly Hárslevelű – bloemig	Turán: Geeft dieprode, bijna zwarte wijnen met veel kleur en bloemige tonen.
Hárslevelű: florale aroma's en honing.	Csókaszóllő: Een oeroud, bijna uitgestorven ras dat nu een comeback maakt.

Beeld: Ilse Swank

Klimaat en Water

Hongarije kent een landklimaat met: **Warme zomers en koude winters.**

Lokale factoren maken het verschil:

- **De "Hongaarse Zee":** Het Balatonmeer fungeert als een warmteregelaar. Het reflecteert zonlicht naar de wijngaarden op de hellingen en houdt warmte vast, wat cruciaal is voor een gelijkmatige rijping van de druiven.
  - **Rivierinvloeden:** In Tokaj zorgen de rivieren de Bodrog en de Tisza voor een herfstachtige ochtendmist. Dit is de ideale voedingsbodem voor de schimmel *Botrytis cinerea* (edele rotting), die essentieel is voor de wereldberoemde zoete Aszú-wijnen.
  - **Sub-mediterraan zuiden:** In Villány, de meest zuidelijke regio, is het klimaat bijna mediterraan met de meeste zonne-uren van het land. Dit maakt het de "hoofdstad" van de volle, zware rode wijnen.
- De Poesta (Zandgrond):** De enorme laagvlakte (**Kunság**) heeft zanderige bodems. Omdat de druifluis (*phylloxera*) niet kan overleven in zand, bleven deze wijngaarden in de 19e eeuw gespaard, waardoor hier nog zeer oude stokken te vinden zijn.

Maar liefst 7 landen omringen Hongarije

1. Oostenrijk
2. Slowakije
3. Oekraïne
4. Roemenië
5. Servië
6. Kroatië
7. Slovenië

Belangrijkste rivieren & meer en hun bijbehorende wijngebieden:

• Donau (Duna) 417 km

- **Zuid-Hongarije:** Szekszárd & Hajós-Baja (bekend om rode wijnen zoals Kadarka).
- **Noord-Hongarije:** Neszvény (frisse witte wijnen).
- **Grote Laagvlakte:** Kunság (zandwijnen tussen Donau en Tisza).

• Tisza 597 km

- **Tokaj-Hegyalja:** De belangrijkste regio ter wereld voor edel zoete wijnen.
- **Functie:** De rivieren zorgen voor de ochtendnevel die essentieel is voor *Botrytis* (edele rotting) in de **Tokaji-Aszú** druiven.

En: **Rába, Drave, Körös**

Balatonmeer (Ter aanvulling)

- Hoewel geen rivier, functioneert dit grote wateroppervlak hetzelfde: het weerkaatst zonlicht en stabiliseert de temperatuur voor omliggende wijngaarden.

Terroir

Belangrijkste bodemsoorten van de Hongaarse wijngebieden:

- 1. Vulkanische bodem (Basalt & Tufsteen):** Geeft wijnen met veel **mineralen**, hoge zuren en een kenmerkend "rokerig" karakter. Cruciaal voor topkwaliteit in regio's als **Tokaj** en **Somló**.
- 2. Kalksteen & Löss:** Zorgt voor **structuur** en elegante tannines in rode wijnen, of juist ronde en fruitige smaken. Dit vind je vooral in het zuidelijke **Villány** en **Szekszárd**.
- 3. Zandgrond:** Beschermdde wijngaarden vroeger tegen de druifluis. Het levert vooral **lichte, toegankelijke** en frisse wijnen op, kenmerkend voor de grote vlakte van **Kunság**.

Wijn 2. Tokaji Hárslevelü

- ❖ Wijnhuis/regio: Royal Tokaji/ Tokaj
- ❖ Alcohol: 12,5 %
- ❖ Oogstjaar: 2018; warm jaar. Er werd vroeg geoogst.
- ❖ Vinificatie: RVS: Met focus op het behoud van de frisse en aromatische eigenschappen van de Hárslevelü-druif. Rijping op de lie.
- ❖ Druif: Hárslevelü
- ❖ Aroma: Groene appel, peer, vuursteen, honing, citrusachtig minerale ondertoon
- ❖ Smaak: Strak, hoog zuur, lineair, met zilt-minerale ondertoon
- ❖ Balans: en Spanning tussen zuur en rijp fruit. Strak en zuiver. Medium body lange droge afdronk.

Beeld: Ilse Swank

Wijn 3. Olaszrizling

- ❖ Wijnhuis/regio: Dúzsi Tamás/ Szekszárd
- ❖ Alcohol: 12 %
- ❖ Oogstjaar: 2018 is een specifiek jaar vanwege de warmte.
- ❖ Druif: Olaszrizling
- ❖ Vinificatie: 2018: Stevige houtrijping van zes maanden in eikenhouten vaten (oorspronkelijk bedoeld voor rosé) en daarna nog 18 maanden op fles.
- ❖ Andere jaren: Meestal RVS, met korte maceratie en geen houtopvoeding
- ❖ Aroma: Witte bloemen en abrikoos Appel, perzik, kruidigheid, amandel, vanille, mango, ananas
- ❖ Smaak: Medium body, licht bittertje, zachte zuren
- ❖ Balans: Lichte body, subtiel, niet overdreven aromatisch korte afdronk.
- ❖ Op dronk: 2021-2027

Beeld: Ilse Swank

Druif: Olaszrizling
-Welschriesling,
-Graševina (Kroatië),
-Laški Rizling (Slovenië)

Olaszrizling (Welschriesling in Oostenrijk) geeft licht aromatische, frisse witte wijnen met fijne zuren. Over het algemeen zijn ze toegankelijk en fris, maar sommige wijnboeren maken ze weelderiger en met meer kracht. Deze kunnen vaak langer bewaard worden.

Wijn 4. Orange wine – Chardonnay

- ❖ Wijnhuis/regio: Dúzsi/ Szekszárd
- ❖ Alcohol: 12,5 %
- ❖ Oogstjaar: 2021
- ❖ Vinificatie: Schilvergisting 10 dagen i.p.v. 10 weken bij Georgische wijnen; daarom eleganter, vergist op grote houten vaten, natuurlijke vergisting van gistcellen van de druif. Ongefilterd en ongeklaard gebotteld.
- ❖ Druif: 100% Chardonnay
- ❖ Aroma: Gedroogde abrikoos, thee, sinaasappelschil, notig.
- ❖ Smaak: Tanninerijk voor wit, gestructureerd, licht oxidatief
- ❖ Balans: Medium body, frisse zuren en lange kruidige afdronk
- ❖ Op dronk: 2022-2026

Beeld: Ilse Swank

De familie Dúzsi houdt van experimenteren. Zo leek het ze een leuk idee om de schillen van de Chardonnay uit 2021 tien dagen mee te laten gisten. Krijg je een 'oranje wijn' van.

Wijn 5. Kadarka Heimann & Fiai

- ❖ Wijnhuis/regio: Heimann & Fiai/ Szekszárd
- ❖ Alcohol: 12 %
- ❖ Oogstjaar: 2021
- ❖ Kleur: Licht helder rood
- ❖ Vinificatie: Spontane vergisting met hele trossen (whole bunch) in tanks, waarna de wijn kort rijpt (vaak 4 tot 8 maanden) in grote gebruikte houten vaten
- ❖ Druif: 100% Kadarka
- ❖ Aroma: Rood fruit: kersen, aardbeien, veenbessen en rode bes.
Kruidig: paprika en witte peper en peper, kruidnagel,
Floraal: viooltjes
- ❖ Smaak: Licht, sappig, levendig zuur, lage tannine
- ❖ Balans: Elegant en speels; Bourgogne-achtig in structuur

Beeld: Ilse Swank

Wijn 6. Villány – Kékfrankos (= Blaufränkisch)

- ❖ Wijnhuis/regio: Hegyem/ Villány
- ❖ Alcohol: 13,5 % bij Oogstjaar: 2020
- ❖ Alcohol: 13 % bij
- ❖ Oogstjaar: 2017
- ❖ Vinificatie: Spontane vergisting en rijpt gedurende 12 tot 18 maanden in gebruikte eikenhouten vaten. Ongefilterd.
- ❖ Druif: 100% Kékfrankos (= Blaufränkisch)
- ❖ Aroma: Zwarte bes, paprika, cacao, vanille
- ❖ Smaak: Vol, rijp, zacht zuur, stevige tannine
- ❖ Balans: Rijp en rond; internationale stijl met Hongaarse warmte

Beeld: Robert Smyth

Links: Wijnmaker: Zsolt Gere: Rechts: Villány – Portugieser

Wijn 7. Niola Kékfrankos

- ❖ Wijnhuis/regio: Dúzi Tamás / Szekszárd; Görögyszó-wijngaard: Prestigieuze en hoogst gelegen percelen.
- ❖ Alcohol: 15 %
- ❖ Oogstjaar: 2017 jubileumuitgave (25 jaar)
- ❖ Vinificatie: RVS. Niola heeft geen houtrijping ondergaan.
De familie Dúzi wilde hiermee voorkomen dat het verfijnde fruitkarakter van de Kékfrankos zou worden overstemd door eikenhout
- ❖ Druif: 100 % Kékfrankos (Blaufränkisch)
- ❖ Aroma: Kers, pruim, zwarte peper, aarde
- ❖ Smaak: Medium body, frisse zuren, stevige tannine
- ❖ Balans: De Mooie balans tussen rijp donker fruit en levendige zuren.

*Beeld: Links: Robert Smyth
Wijnmaker van wijnhuis Eger: Gergö Böjt
Beeld: Rechts: Ilse Swank*

Wijn 8. Egri Bikavér (= Stierenbloed)

- ❖ Wijnhuis/regio: St. Andrea Winery / Egerszalók, nabij Eger
- ❖ Alcohol: 14 %
- ❖ Oogstjaar: 2023
- ❖ Vinificatie: Spontane vergisting in open houten vaten en staal, gevolgd door 17 maanden rijping op eikenhout
- ❖ Druif: Blend van Kékfrankos 38%, Cabernet Franc 26%, Merlot 18% Pinot Noir 11% en Syrah 7%
- ❖ Aroma: Zwart fruit, kruidnagel, leer, tabak wijn met lagen van zwart fruit, specerijen (kaneel, Szechuanpeper) en een lange afdronk met vulkanische mineraliteit.
- ❖ Smaak: Vol, gelaagd, kruidig, rijpe tannine
- ❖ Balans: Een zeer geconcentreerde en elegante, maar complexe wijn. Met balans tussen fruit, hout en kruidigheid

Beeld: Ilse Swank

Wijn 9. Tokaji Late Harvest / Aszú

- ❖ Wijnhuis/regio: Tokaji Royal/ Mád in Tokaj-regio bij de rivier Tisza
- ❖ Alcohol: 12 %
- ❖ Oogstjaar: 2018
- ❖ Vinificatie: Botrytis cinerea (edelrot), maceratie. De trossen worden in hun geheel geperst. De wijn gist en rijpt kort in RVS-tanks en gebruikte vaten om de frisse fruitigheid van de druif te behouden.
- ❖ Druif: Furmint, Hárslevelű en Sárgamuskotály (gele Muscat)
- ❖ Aroma: Honing, abrikoos, sinaasappelschil, saffraan
- ❖ Smaak: Zoet met hoge zuren, geconcentreerd, gelaagd
- ❖ Balans: Mooie zoet-zuur spanning met uitzonderlijk bewaarpotentieel

Beeld: Ilse Swank

QUIZ

Wie wint een droomreis
naar Hongarije?

Gekochte Stockfoto

Vraag 1.

Hongarije staat bekend om zijn unieke druivenrassen die je bijna nergens anders vindt. Noem **witte** en **rode** inheemse (of historisch diepgewortelde) druivenrassen uit Hongarije.

Antwoord:

Witte druiven:

- **Olaszrizling (Welschriesling)**
- **Furmint**
- **Hárslevelű** (Lindenblad – aromatisch en honingachtig)
- **Juhfark** (Schapenstaart – krachtig en vulkanisch uit Somló)
- **Kéknyelű** (Blauwstengel – zeldzaam, groeit alleen op vulkanische bodem)
- **Ezerjő** (Duizendmaal goed – geeft frisse, strakke wijnen)
- **Irsai Olivér** (Zeer aromatisch, muskaatachtig en stuivend)
- **Cserszegi Fűszeres** (Kruidige kruising, erg populair en fris)

Rode druiven:

- **Kékfrankos**
- **Kadarka**
- **Kékoporto** (Portugieser – zacht, fruitig en soepel)
- **Turán** (Geeft een extreem diepe, bijna zwarte kleur en bloemige aroma's)
- **Bíbor Kadarka** (Een variant van de Kadarka met intenser kleurpigment)
- **Csókaszőlő** (Een bijna uitgestorven ras dat nu weer wordt aangeplant)

Vraag 2:

De **Furmint-druif** is de koning van de regio Tokaj. Deze druif is wereldberoemd omdat hij de basis vormt voor de edel zoete *Tokaji-Aszú*.

Welk natuurlijke proces (veroorzaakt door een specifieke schimmel) is essentieel om de druiven te laten verschrompelen tot suikerrijke 'rozijnen' voor deze wijn?

Antwoord 2:

Edele rotting (extra punt voor de wetenschappelijke naam: **Botrytis cinerea**). Deze schimmel doorboort de schil van de druif, waardoor het water verdampt en de suikers, zuren en aroma's extreem geconcentreerd worden.

Pexels

Vraag 3:

Een van de bekendste rode wijnen uit Hongarije is de *Egri Bikavér*. Wat is de **letterlijke Nederlandse vertaling** van deze naam?

Antwoord 3:

Stierenbloed (uit Eger).

De Hongaarse soldaten hadden vlak voor de strijd grote hoeveelheden donkerrode wijn gedronken om moed te verzamelen.

Tijdens het drinken en vechten morsten ze de wijn over hun gezichten en baarden, wat de Turken aanzagen voor het bloed van stieren.

Vraag 4:

Hongarije heeft veel unieke, inheemse druivenrassen. Welke witte druif staat bekend om zijn **hoge zuren** en vormt de basis voor de meeste **Tokaji-wijnen**?

A) Gruner Veltliner

B) Furmint

C) Riesling

Antwoord 4:

B) Furmint.

Vraag 5:

De **Kékfrankos** is de meest aangeplante blauwe druif in Hongarije en vormt vaak de basis voor de bekende Bikavér(Stierenbloed). Onder welke naam staat deze zelfde druif internationaal bekend, vooral in buurland Oostenrijk?

Antwoord 5:

Blaufränkisch.

Hoewel de naam anders klinkt, gaat het om exact dezelfde druif die zorgt voor die kenmerkende kruidigheid en frisse zuren in de wijn.

Vraag 6:

- Waarom is de **ligging van wijngaarden** direct aan het Balatonmeer zo gunstig voor de rijping van de druiven?

A) Het water zorgt voor **extra vrieskou** in de winter.

B) Het water **weerkaatst het zonlicht** (reflectie) en vlakt temperatuurverschillen af.

C) Het meer trekt **extra regen** aan die de druiven nodig hebben.

Pexels

Antwoord 6:

B (Het water werkt als een reflector en een warmte-accu).

